

קטעי עתונות

29 יוני הצפה

תצוגת שטרות של בנק ישראל

סלי, הבניין הישן שעל השדרה הראשונה, שליד בניין ששימש לפעילות כמנהל תחת לפני קום המדינה. בצד הגב מופיע שער הפרחים שבי ירושלים.

הוצגו הופיע על השטר ה-100 לירות בזמנו - השטר ה-100 לירות (1969), שהפך אחר כך לשטר בן 10 שקלים, וליוזר - סמליהם של שנים עשר שבטי ישראל.

בזמן ששוקם של דוד בן גוריון לא נפקד, אלו רואים אותו על שטר בן 50 שקלים, שהיה בראשיתו בן 500 לירות. דיוקנו מעוצב על רקע מדברי ציון ומדרשת שדה בוקר, סמל לכמהותו של בן-גוריון ליישוב הגליל.

נשיא הראשון של מדינת ישראל, חיים ויצמן, הופיע על השטר בן 50 לירות או 5 שקלים (ספריות, וז"ל במסמן ויצמן).

כדאי לשים לב למאפיינים נוספים של השטרות שלנו. ראשית - הצבע. השטרות נבדל לים זה מה בצבעיהן, כדי להקל על הציבור את ההבחנה ביניהם. השטר בן 10 שקלים חדשים, למשל, הוא כחום; ה-5 שטר בן 50 שקלים חדשים הוא סגול; השטר בן 100 שקלים חדשים הוא ירוק; השטר בן 20 שקלים חדשים הוא צהוב.

כדאי גם לברר מיהו הקטע והלבן משמאל בצד פנים ה-5 שטר, למה הוא משמש? ובכן, כשנאמרו מביטים בשקופית מה אנחנו רואים? את צילית ד"ר מרת, שדיוקנו מופיע על ה-5 שטר, צילית זו נטראת, סימן "מים" WATERMARK, היא נוצרת בתהליך יצור הנגיר ר' משמשת רכיב ביטחוני חשוב נגד יוסיים בכל שטר, קיים גם חוט, העובר מלמעלה ל-5 שטר, גם זה רכיב ביטחוני נגד יוסיים המוצייר יחד עם הנגיר.

אם נתבונן יפה, נראה מעל לכותבת, בנק ישראל, מן דה, זהו שילוב של ציורים גיאומטריים לא מצוירים, ה-5 מופיעים בשני צידי השטר, כי השקופית כנגד האור משתל"בים של הציורים האלה יוצר רים יחד צורת מנן דוד. תשר אלו כפת, מה התועלת בכך? ובכן, שילוב זה דורש איפוס מחלש של הרפסס, המתאפשר רק כשלו מביצעת סימולייטיות בשני הצדדים, ואת זאת לא ניתן להשיג בשטר ממויי, כי שמצלמים או מדפיסים כל צד לצד.

הדיוקנאות והכתובות שעל גבי השטרות מדפיסים בשיטת שקע-בלט; פירושו של דבר שבמימוש ניתן לחוש בבליטות, באותה שיטה מדפיסות, בצד ימין של פני השטר צורות גיי-אומטריות המסייעות לעוררים להבחין בין השטרות. ובכן, מעשה ואילך, כאשר גשלים בשטרות, אולי נזכור, שכל פרט בהם יסמך בכוחה תחילה, הוא בא לסייע בביצוע עסקאות וכן להעניק חוויה אט-חיסית ורדע הסטורי גם יחד, אנו ממליצים בכל ליבנו ל-5 בקר בביתן בנק ישראל בת"ר ורמת ה-40 למדינה (ביתן 31), ואם חשקה נפשינו במזכרת, נוכל לרכוש בילפק המצירה סדרת מטבעות שבמחזור כמח' וזר מיוחדת עליה מטבע, מ-5 שנים לישראל, כמובן אפשר לרכוש סדרת מטבעות משנת תשמ"ח-1988, יחד עם מטבע מיוחד בעירי 1 שיה, עם דיו-קני של הייטבים, כן ניתן ל-5 השיג שטרות לא מסופדים ב-אוינות שונות לצרכי גניזה ואספנות.

כל הפרטים הללו, הגה למשל, על השטר בן 100 שקלים חדשים אנו רואים את דמותו של יצחק בן צבי, נשיאה השני של ישראל, הוא התמסר לחקר עדות ישראל, וזאת הסיבה ל-הופעתו של הדמויות הסמליות בדמות שונות, ליה דיקנו, על גב השטר מצוירת פקיעין שי-בן צבי הקדיש לה מקום גיכה בכתביו; בית הכנסת שבה, עץ התרוב והמערות שבתוכה הם התר ר' שמעון בר-יוחאי.

שיי עגנון, גדול סופרינו ר' התן פרס נובל לספרות, מופיע על השטר בן 50 שקלים חדשים, בצד הגב ציורים המסמלים את ירושלים ואת העיירה היידישית בגולה - שני נושאים עיקריים בכתביו של עגנון, ר' הגה שטר החדש בן 20 שקלים חדשים, בצד המזרחי של משה שרת, מפיצה התמונה הויז' טוריות של הנפת דגל המדינה ליד בניין הא"ם במאי 1949, כאשר ארצנו נתקבלה כתברה בארגון, בצד גב השטר, על רקע תל אביב הקטנה, הונחת התבנית הקודם של הנימטסיה הרצליק, ששרת נמנה עם בנייה מתורה הראשון, על ה-5 שטר בן 10 שקלים חדשים, מופיעה תמונתה של גולדה מאיר ולידה ענפי עץ שלובים בעזרת מנן דוד - סימן ל' פתחה הרב בהדוק הקשרים עם יהדות התפוצות, ובה ד' רמבו יורה ממגשה עם יד דה ברית המועצות מול בית

מאת חיים לנגלמן

המטבע הוא בראש וראשונה אמצעי תשלום, מה נדרש כדי להפוך אסטרטגיה מוכת, או פיסת נייר מדומה, לכסף טובה ל-50 שקלים החוק הוא מסמך כי יום את ערך המטבע, או הת' הלקוח ליתרונות מה זכות ה' אנשים לקבלו כמשלום.

מטבעות ומדליות

המטבע, בדומה לדגל, הוא ביטוי מובהק לייחוס, המטי' בצ של מדינת ישראל, נישא מסר לאומי היסטורי, המטבע הוא אמצעי להפצת רעיונות ר' תגנים וכן להנצחת אירועים ואישיות.

המטבעים המעטרים מטבעות מכל הנונים משמשים מקור למידע על נושאים רבים: מני

סדרת מטבעות למחזור בניין, מ' שנים לישראל, כחוספת אסטרטגיה יחד עם כמל שנת האינפנטי ובנין בנק ישראל

הניס, סמלים, כלי מלחה, מב' גים, אישים ומאורעות היסט' רים, עם קום מדינת ישראל נק' בעת מדיניות התנסה שלה, מסמכותיה של ישראל הם המ' שך למטבעות היידיים מיטי קום, ומשום כן מרובת המה' שטיים שעל מטבעיהנו מקורם במטבעות העתיקים, ארבעים שנות התקפת מטבע במדינת ישראל ממשיכות אפוא מסורת בה אלפים והמש כאות שנה, היכן אנתנו יכולים היום להי' זון את עינינו במראת כל ה' שטרות שהונפקו במדינת יש' ראל כמאן תקומתה בתשי"ז וה' כל במקום מרכז אחר? כל זה מופץ יתה בבית בנק ישראל במערכת ה-40 למדינה, המת' קיימה בנייה התעוררה בתל א' ביב, שם גם ניתן לראות איך מייצרים מטבע ומה התהליך של הכנת השטר.

(זה המום הראשונה ניתן ל' רשות חצונה בת מוצג אסף מלא של כל השטרות המטבע' צות של המדינת; הצגנה מ' לאה של שטרות המטבעות ה' מנחה, כחלל שלבי ההכנה של שטר ומטבע).

כשצר אנתנו משתמשים ב' מסף לתשלום, אטם נותנים ל' פעמים את הצגנו על השטר עצמית מי האישיית שתמונתה מופיעה על השטר, ומה נישא הכיסה המעוצבים עליה, כה בצד נפאם המעצבים שמאזרחי

קטעי עתונות

27 יוני מעריב

ד"ר יוחנן בדר שובך אוליגרכים ב"עבודה"

כאשר התחלנו, לפני 12 שנה, לדבר בתנועת החרות על דמוקרטיזאציה בהרכבת רשימתנו לכנסת, היו לי ספ' קות, נסיונו הארוך הרב-צד" די לימדני מה רבו השירותים גים, השוניות, השיכולות והמילכודים תחת מני הים השקט של חיי מפלגה; ומה הפיתוי לזימון "דילים" וקנוניות של "שמור לי ואשמור לך", העלולים להכשיל את הכוונה הטובה ולהעביר את כוח הה' כרעה מידי המנהיגים הארציים (זה המצב הבלתי-רצוי) לידי עסקנים בסניפים (מה שעוד יותר נרוע). אך ניצחו האופטימים' טים שלנו ובראשם משה ארנס. ד"ר עוזי לנדאו, מאוניברסיטת הארזוארד, מומחה לארגון, תיכנן את המהלכים והבחירות לכנסת ה-9, ה-10 וה-11. התוצאה הייתה טובה, אם כי אין דבר מושלם תחת השמי' ים.

לדומרות בתחום זה אין זכות מחברים ואין פאטוטיים. אף-על-פי-כן, נקפו תריסר שנים עד שהסכימו ראשי המערך למידה של דמוקרטיה בקביעת המועמדים לכנסת ה-12. אומנם, דווקא בפעם הקודמת, ב' 1984, ניצחה שיטת הבחירות האוליגרכית במערך נצחון גלוי, קיצוני וסופי. הסמכות לקבוע את רשימת המועמדים נתפסה, ללא בושת פנים, בידי שלישיה: פרס, נבון ורבין, הם קבעו מי ומי הולך ומי פסול. העיקרון של שיכבה עליונה, האריסטוקר' טיה, שתעמוד בראש הרשימה ותקבע את אופי המפלגה, לא נכנע למעשה לדמוקר' טיוציה ב"עבודה". שבעת האוליגרכים יעמדו שוב בראש הרשימה, בלא שיצטרפו להיכנע לתהליך בחירה במרכז המפלגה. לכן, נצחון הדמוקרטיה הפנימית ב"עבודה" הוא חלקי בלבד - שבעת המ' קומות הראשונים ברישמה נתחלקו על-ידי פרס, המעם הוא קבע ובפרט על-ידי מר שמעון המוזיקים עצמם וברט על-ידי מר שמעון פרס. המעם הוא קבע אפילו את חילופי המקומות בין מר נבון לטובת רבין - כבר שכחו כמעט, ששר-החניון שלנו היה פעם נשיא המדינה. ואילו את מר קיסר העלה מר פרס מן המקום השמיני למקום הרביעי ויו"ר הכנסת, שלמה הלל, הצליח בזכות מעמדו הרם לטפס מן המקום ה-14 לצמ' רת, למקום ה-6 (אחרי עוז וייצמן) ומזכיר המפלגה, עוזי ברעם, רכש, לא בלי קושי, את המקום ה-7 ועלה גם הוא למעמד האר' ליגרכים.

מדוע האם חשש, שצעדו זה יוראה כפ' ניעה בדמוקרטיה מנהיגים יודעים לתת כבוד לדמוקרטיה, כשנוח להם. אך עדיין זוכרים אנו את רוגנו של מר פרס בתנובה על החלטתה של ועדת המיטנה לוועדת החוץ והבטחון בעניין פולארד. האם לא שכן עוד רוגנו זה?

ההשלמת התמונה עלינו לזכור, שגם מר חיים בר-לב, שברשימת המועמדים לכנסת ה-11 הופיע במקום ה-5 לא נכלל בשביעי' ית האוליגרכים המשורייים לקראת הבחי' ורות הבאות, והיו צפויים לו סיכונים ומפ' לה ממש כמו למר אבן. בר-לב ניצל, כמעט בנס, כשהגיע למקום האחרון בעשיריה הראשונה: אילו וכשל ספק אם היה מסכים לחפש את מזלו בעשיריה השניה, כמו אבן. מי שהיה פעם אוליגרכ' - ימשך לש' לוט. והרכב השביעייה הקדושה של המע' רך הוא יותר מכריע לגבי מיה ודרכה של מפלגתם - מאלה שנבחרו לשלוש או אר' בע העשיריות הבאות המעולה של אויסטוקר' ונוסף למעמד המעולה של אויסטוקר' טיה זו - יש לה גם אופי פוליטי ברור, חד-צדדי, ואין יוצא מן הכלל אלא אחד, בודד ומבודד. ה"גדולים" - פרס, רבין, נבון, קיסר, ברעם, ובתוספת של מי שאהב להיקרא סופרי-ץ ונהפך ליונה - הריהם כר' לם יונים, היושבים שנובן האוליגרכי, ואם לשווק זה הוכנסת שנונית, מר שלמה הלל שהוא בבחינת נס במפלגתו (הכל יחסי) הרי שנונית אחת אינה מביאה את האביב.

כאשר התחלנו, לפני 12 שנה, לדבר בתנועת החרות על דמוקרטיזאציה בהרכבת רשימתנו לכנסת, היו לי ספ' קות, נסיונו הארוך הרב-צד" די לימדני מה רבו השירותים גים, השוניות, השיכולות והמילכודים תחת מני הים השקט של חיי מפלגה; ומה הפיתוי לזימון "דילים" וקנוניות של "שמור לי ואשמור לך", העלולים להכשיל את הכוונה הטובה ולהעביר את כוח הה' כרעה מידי המנהיגים הארציים (זה המצב הבלתי-רצוי) לידי עסקנים בסניפים (מה שעוד יותר נרוע). אך ניצחו האופטימים' טים שלנו ובראשם משה ארנס. ד"ר עוזי לנדאו, מאוניברסיטת הארזוארד, מומחה לארגון, תיכנן את המהלכים והבחירות לכנסת ה-9, ה-10 וה-11. התוצאה הייתה טובה, אם כי אין דבר מושלם תחת השמי' ים.

לדומרות בתחום זה אין זכות מחברים ואין פאטוטיים. אף-על-פי-כן, נקפו תריסר שנים עד שהסכימו ראשי המערך למידה של דמוקרטיה בקביעת המועמדים לכנסת ה-12. אומנם, דווקא בפעם הקודמת, ב' 1984, ניצחה שיטת הבחירות האוליגרכית במערך נצחון גלוי, קיצוני וסופי. הסמכות לקבוע את רשימת המועמדים נתפסה, ללא בושת פנים, בידי שלישיה: פרס, נבון ורבין, הם קבעו מי ומי הולך ומי פסול. העיקרון של שיכבה עליונה, האריסטוקר' טיה, שתעמוד בראש הרשימה ותקבע את אופי המפלגה, לא נכנע למעשה לדמוקר' טיוציה ב"עבודה". שבעת האוליגרכים יעמדו שוב בראש הרשימה, בלא שיצטרפו להיכנע לתהליך בחירה במרכז המפלגה. לכן, נצחון הדמוקרטיה הפנימית ב"עבודה" הוא חלקי בלבד - שבעת המ' קומות הראשונים ברישמה נתחלקו על-ידי פרס, המעם הוא קבע ובפרט על-ידי מר שמעון המוזיקים עצמם וברט על-ידי מר שמעון פרס. המעם הוא קבע אפילו את חילופי המקומות בין מר נבון לטובת רבין - כבר שכחו כמעט, ששר-החניון שלנו היה פעם נשיא המדינה. ואילו את מר קיסר העלה מר פרס מן המקום השמיני למקום הרביעי ויו"ר הכנסת, שלמה הלל, הצליח בזכות מעמדו הרם לטפס מן המקום ה-14 לצמ' רת, למקום ה-6 (אחרי עוז וייצמן) ומזכיר המפלגה, עוזי ברעם, רכש, לא בלי קושי, את המקום ה-7 ועלה גם הוא למעמד האר' ליגרכים.

מדוע האם חשש, שצעדו זה יוראה כפ' ניעה בדמוקרטיה מנהיגים יודעים לתת כבוד לדמוקרטיה, כשנוח להם. אך עדיין זוכרים אנו את רוגנו של מר פרס בתנובה על החלטתה של ועדת המיטנה לוועדת החוץ והבטחון בעניין פולארד. האם לא שכן עוד רוגנו זה?

ההשלמת התמונה עלינו לזכור, שגם מר חיים בר-לב, שברשימת המועמדים לכנסת ה-11 הופיע במקום ה-5 לא נכלל בשביעי' ית האוליגרכים המשורייים לקראת הבחי' ורות הבאות, והיו צפויים לו סיכונים ומפ' לה ממש כמו למר אבן. בר-לב ניצל, כמעט בנס, כשהגיע למקום האחרון בעשיריה הראשונה: אילו וכשל ספק אם היה מסכים לחפש את מזלו בעשיריה השניה, כמו אבן. מי שהיה פעם אוליגרכ' - ימשך לש' לוט. והרכב השביעייה הקדושה של המע' רך הוא יותר מכריע לגבי מיה ודרכה של מפלגתם - מאלה שנבחרו לשלוש או אר' בע העשיריות הבאות המעולה של אויסטוקר' ונוסף למעמד המעולה של אויסטוקר' טיה זו - יש לה גם אופי פוליטי ברור, חד-צדדי, ואין יוצא מן הכלל אלא אחד, בודד ומבודד. ה"גדולים" - פרס, רבין, נבון, קיסר, ברעם, ובתוספת של מי שאהב להיקרא סופרי-ץ ונהפך ליונה - הריהם כר' לם יונים, היושבים שנובן האוליגרכי, ואם לשווק זה הוכנסת שנונית, מר שלמה הלל שהוא בבחינת נס במפלגתו (הכל יחסי) הרי שנונית אחת אינה מביאה את האביב.